

Returadresse
Miljø og Natur, Landbrug
Kjærgaardsvej 8 6950 Ringkøbing

Ringkøbing-Skjern Kommune

[Redacted]
Nørhedevej 32
6880 Tarm

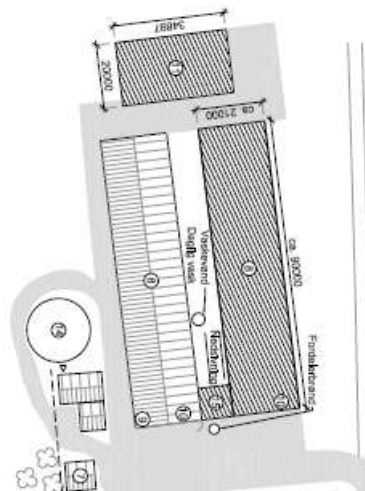
Sagsbehandler
Frank Boddum
Direkte telefon
99 74 18 49
E-post
frank.boddum@rksk.dk

Dato
22.09. 2011
Sagsnummer

2010122125A

Tillæg til Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Nørhedevej 32 og 34
6880 Tarm

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Mink og konsumægproduktion
8a og 8b, Lyne, Lyne By
Husdyrbrug omfattet af § 12 stk 3 i
Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse
m.v. af husdyrbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune
Dorthe Juul

Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	<p>██████████ Nørhedevej 32 6880 Tarm</p> <p>Fastnet telefon: ██████████ Mobil: ██████████</p>						
Bedriftens adresse	Nørhedevej 32 og 34 6880 Tarm						
Bedriftens miljøkonsulent	Niels Provstgård Udkjærvej 15 8200 Skejby	Fastnet telefon: 87 40 50 00 Mobil: 21 71 77 80 E-mail: nep@landscentret.dk					
Bedriftens matrikelnumre	<table border="1"><tr><td>8a</td><td>Lyne By, Lyne</td></tr><tr><td>6q</td><td>Lyne By, Lyne</td></tr><tr><td>8b</td><td>Lyne By, Lyne</td></tr></table>	8a	Lyne By, Lyne	6q	Lyne By, Lyne	8b	Lyne By, Lyne
8a	Lyne By, Lyne						
6q	Lyne By, Lyne						
8b	Lyne By, Lyne						
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune						
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	13803935 /1004226730 /26206 + 106107						
Ejendomsnummer	7600002173 + 7600002174						
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 12 stk 3 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug						

Oplysninger om husdyrbruget:

	Nudrift(som i godkendelsen fra 2010)		Ansøgt	
	Antal	DE	Antal	DE
Dyrehold				
Årshøner, konsumæg	51000	307,22	55800	336,14
Minktæver	1400	46,67	1.400	46,67
I alt		353,89		382,81
Arealer		Ha		Ha
Ejet/forpagtet udbringningsareal		-		113,68
Udbringningsareal i alt		-		113,68
Bygningsmæssige forhold	Kapacitet m³	Areal (m²)	Kapacitet m³	Areal (m²)
Eksisterende samlede bebygget areal		4.000		4.000
Eksisterende gyllebeholder	1.312		1.312	
Ny stald m. servicebygning				2400
Gødningshus		-		700
I alt	1.312	4.000	1.312	7.100

Tabellen på næste side er en oversigt over antallet af dyreenheder til udbringning på ejede/forpagtede samt aftalearealer.

	Nørhedevej 32-34	Antal DE
Produceret gødning	Nørhedevej 32-34	382,82
Afsat til eksport		223,54
	I alt til aftalearealer/eksport	223,54
Til afsætning på ejede / forpagtede arealer	Nørhedevej 32-34	159,28

Staldanlæg med dyr, nudrift(som ansøgt i godkendelsen fra 2010)

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Antal sti-pladser
Fjerkræ 1.1.1 Fritgående høns	Årshøne, konsumæg, gulvdrift + gødningskumme + udeareal, fritgående	6.000	36,14	6.500
Mink 1.1.2 Mink	Mink, 1 årstæve, bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 32 cm, halm ad. Lib +0,2 kg, ugentlig tømning	1.400	46,67	Rendebredde 36,5 cm
Fjerkræ 1.1.3 Renovering af skrab til beriget bur	Årshøne, konsumæg, bure m. bånd, staldgødning	45.000	271,08	45.400
I alt			353,89	-

Staldanlæg med dyr, ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Antal sti-pladser
Mink 1.1.2 Mink	Mink, 1 årstæve, bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 32 cm, halm ad. Lib +0,2 kg, ugentlig tømning	1.400	46,67	Rendebredde 36,5 cm
Fjerkræ 1.1.3 Renovering til etageanlæg skrabææg	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabehøne	27.900	168,07	27.900
Fjerkræ 1.1.3 Ny Stald	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabehøne	27.900	168,07	27.900
I alt			382,81	-

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET:	3
STALDANLÆG MED DYR, NUDRIFT(SOM ANSØGT I GODKENDELSEN FRA 2010).....	4
1. MEDDELELSE AF MILJØGODKENDELSE	7
1.1 BAGGRUND OG KORT RESUMÉ	7
1.2 AFGØRELSEN	8
2. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	10
2.1 Generelt	10
2.2 Årsproduktion	10
2.3 Foder	10
2.4 Staldanlæg	10
2.5 Tilsyn, kontrol og egenkontrol	10
3. FORMALIA.....	11
3.1 LOVGRUNDLAG	11
3.2 OFFENTLIGHED.....	11
3.3 KLAGEVEJLEDNING	11
3.4 UDNYTTELSE	12
BILAG 1. MILJØREDEGØRELSE FOR TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSEN	14
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ.....	14
KORT BESKRIVELSE	14
<i>Ansøgt Anlæg</i>	15
IKKE TEKNISK RESUME AF DE MILJØMÆSSIGE KONSEKVENSER.....	16
AMMONIAK.....	16
<i>Generel Ammoniakreduktion</i>	17
<i>Individuel Ammoniakreduktion</i>	17
LUGT	17
<i>Resultat af lugtberegning</i>	17
NABO TYPER.....	18
1.2 OPLYSNINGER OMKRING ANLÆGGET OG EJENDOMMEN	19
STALD ANLÆG MED DYR, NUDRIFT	21
1.5 BEREGNINGER PÅ ANLÆG	22
1.7 OPLYSNINGER OM GØDNING	23
1.8 BEREGNINGER PÅ AREALER	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
2.0 BAT (BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK/ RENERE TEKNOLOGI).....	26
BILAG 2. MILJØVURDERING FOR MILJØGODKENDELSEN.....	27
2.1 BAGGRUND.....	27
2.2 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD.....	27
2.2.1 <i>Generelle afstandskrav</i>	27
2.2.2 <i>Beskyttelseslinjer</i>	27
2.2.3 <i>Kulturmiljø</i>	28
2.2.4 <i>Placering i landskabet</i>	28
2.3 INDRETNING OG DRIFT	28
2.3.1 <i>BAT – bedste tilgængelige teknik</i>	28
2.4 BEGRÆNSNING AF EVENTUELLE GENER FOR NABOER	29
2.4.1 <i>Lugt</i>	29
2.5 ALTERNATIVE LØSNINGER.....	31
2.5.1 <i>Andre muligheder</i>	31
2.5.2 <i>0-alternativ</i>	31
2.7 NATUR OG VAND	31
2.7.1 <i>International natur – beskrivelse</i>	31

2.7.9 Ammoniak.....	32
2.8 PROJEKTETS SANDSYNLIGE MILJØPÅVIRKNING.....	35
2.9 KONKLUSION.....	35
BILAG 3. SITUATIONSPLAN, SAMLEDE ANLÆG.....	36
BILAG 4 BAT.....	37

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

1. Meddelelse af miljøgodkendelse

1.1 Baggrund og kort resumé

Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 04-10-2010 en ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørhedevej 32, 6880 Tarm. Ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse omfatter en udvidelse i husdyrbrugets antal af æglæggende høns, samt opførelse af ny stald til æglæggende høns m. tilhørende servicebygning. Produktionen af fritgående høns nedlægges. Der sker ingen ændring på arealerne i forhold til godkendelsen fra 2010.

Kort resumé

Afstandskrav

Alle lovpligtige afstandskrav er ifølge ansøgningen overholdt.

Ammoniak

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet for staldene til høns er 15 %.

Det samlede husdyrbrug taber ifølge ansøgningen 4756 kg N mindre end det lovpligtige krav foreskriver.

Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier beregnet et BAT emissionsniveau for stald 8 og ny hønsestald er i alt 5535 kg kg NH₃. Ansøgningen overholder dette niveau.

Lugt

Lugtgenerafstandene (afstande hvor der kan forventes væsentlig lugtgener) er ifølge ansøgningen som følgende:

Byzone:	594 m
Samlet bebyggelse:	445 m
Enkelt bolig:	219 m

Ifølge ansøgningen er de faktuelle afstande minimum 705 m til samlet bebyggelse og 218,76 m til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste byzone (Ølgod) er 7842 m.

Fosfor

Ringkøbing-Skjern Kommune har med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier fastlagt et BAT emissionsniveau for stald 8 og ny hønsestald på i alt 26,1 kg P/DE ab lager. Fosforniveauet ved det ansøgte projekt er 26,1 kg P/DE ab

lager. Fosforoverskuddet i godkendelsen fra 2010 var 16,6 kg P/ha/år. I tillægget er fosforoverskuddet faldet til 16,1 kg P/ha/år.

Natur

Ammoniakemissionens påvirkning af naturområder ændres ikke væsentligt i forhold til godkendelsen fra 2010. Der er derfor ikke foretaget en ny vurdering af international natur.

Arealer

Der ændres ikke på arealerne i forhold til godkendelsen fra 2010.

1.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 8a og 8b og 6q. Lyne By, Lyne beliggende på adressen Nørhedevej 32, 6880 Tarm. Afgørelsen meddeles i medfør af §12 stk. 3 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Tillæg til miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget og omfatter en udvidelse i husdyrholdet fra

- 51.000 stk. årshøner til konsumæg
- 1.400 stk. minktæver

i alt svarende til 353,89 DE

til
til en besætning på 382,81 DE som fordeler sig på

- 55.800 stk. årshøner til konsumæg
- 1.400 stk. minktæver

i alt svarende til 382,81 DE

samt opførelse af ny stald til æglæggende høns med tilhørende servicebygning. Samtidig nedlægges produktionen af fritgående høns. Der er ingen ændringer på arealerne i forhold til godkendelsen fra 2010.

Afgørelse om tillæg til miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning nr 23300 version 3 genberegnet og downloadet den 03-08-2011 med beregningsgrundlag 01-2009-A.

Afgørelsen om tillæg til miljøgodkendelse af husdyrbruget på Nørhedevej 32, 6880 Tarm meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og godkendelsen fra 2010 og supplerende oplysninger indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i dette tillæg til miljøgodkendelse og generel lovgivning stiller skærpede krav.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

2. Vilkår for tillæg til miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel ikke nævnt i dette tillæg til miljøgodkendelse. Tillæg til miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og miljøgodkendelsen fra 2010.
- 2) Tillæg til miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra meddelelsen af miljøgodkendelsen. Med "udnyttelse" menes, at planlagt byggeri- og anlægsarbejde er iværksat og at arbejdet fortsætter og færdiggøres i et rimeligt tempo og skal være afsluttet indenfor 1 år efter fristens udløb.

2.2 Årsproduktion

- 3) Tillæg til miljøgodkendelsen omfatter et dyrehold på 382,81 DE, som fordeler sig på 55.800 stk. årshøner og 1.400 stk minktæver
Almindelige sæsonudsving, samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør udsving i dyreholdets størrelse, som følge af mindre tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller, så længe de maksimale 382,81 DE ikke overskrides.

2.3 Foder

- 4) Fosforindholdet i foderet må i gennemsnit over en 3-årig periode maksimalt være 4,25 g pr kg foder ved en gennemsnitlig foderoptagelse på 130 g pr høne pr dag

2.4 Staldanlæg

- 5) Den nye stald til høns skal indrettes med voliere m. gødningsbånd
- 6) Gødningsbåndet skal tømmes mindst 3 gange ugentligt

2.5 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 7) Der skal føres logbog, hvor følgende registreres:
  - tidspunkt for tømning af gødningsbånd(start- og sluttidspunkt)
  - enhver form for driftstop med angivelse af årsag og varighed
- 8) Logbogen skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

3. Formalia

3.1 Lovgrundlag

Tillæg til miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1486 af 4. december 2009.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 294 af 31. marts 2009.
- Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 1695 af 19. december 2006.
- Bekendtgørelse om lov om naturbeskyttelse, nr. 933 af 24. september 2009
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 224 af 7. marts 2011.
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen), nr. 259 af 23. marts 2010.

3.2 Offentlighed

Udkastet til tillæg til miljøgodkendelsen har været i 3 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 27.08.2011 til 20.09.2011 (ved kontortidens ophør), hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om tillæg til miljøgodkendelse vil blive offentliggjort tirsdag og onsdag den 4. og 5. oktober 2011 ved annoncering i Ugeaviserne i Ringkøbing-Skjern Kommune.

3.3 Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over tillæg til miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

Eventuel klage skal sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, Miljø og Natur, Kjærgaardsvej 8, Rindum, 6950 Ringkøbing. Klagen vil herfra blive sendt videre til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, der er klagemyndighed.

Ansøgeren vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen. Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen og udløber den 02.11.2011 2011, ved kontortids ophør.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klager, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Nævnet vil efter modtagelsen af klagen fra Ringkøbing-Skjern Kommune sende dig en opkrævning på gebyret. De skal benytte denne opkrævning ved indbetaling, idet Natur- og Miljøklagenævnet ikke modtager check, eller kontanter. Klagenævnet påbegynder først behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales hvis du får helt eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller klagen afvises som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

3.4 Udnyttelse

Tillæg til miljøgodkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra meddelelse af miljøgodkendelsen, jævnfør vilkår 2.

Hvis tillæg til miljøgodkendelsen ikke har været helt, eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Med dette tillæg til miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Første revurdering vil derfor blive påbegyndt i 2019.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Anne-Marie Svendsen

Anne-Marie Svendsen
Faglig Koordinator
Miljø og Natur, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Frank Boddum

Frank Boddum
Miljømedarbejder
Miljø og Natur, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

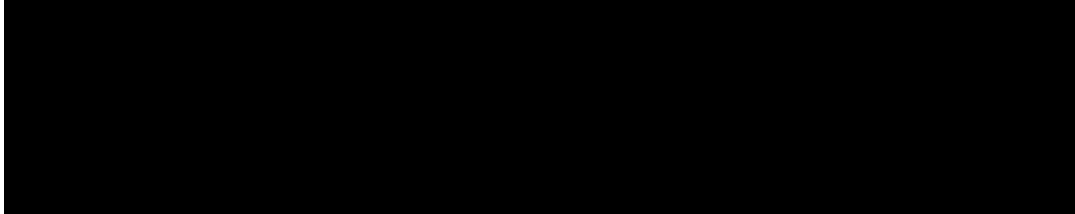
Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Konsulent:

- Niels Provstgård, Landscentret, e-mail: nep@landscentret.dk

Ejere af nærmeste ejendomme/arealer:

-
-
-
-
-
-
-

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Niels Provstgård, Landscentret, e-mail: nep@landscentret.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 3, Postboks 2188, 1017 København K, e-mail: fbr@fbr.dk
- Danmarks Naturfredning, Masnæsøgade 20, 2100 København Ø, e-mail: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: ringkoebing-skjern@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, Rindum, 6950 Ringkøbing, e-mail: post@rin.mim.dk
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsraadet.dk
-

Ejendommens husdyrstørrelse:

Oprindelig: 162,21 DE

Fra skrabeæg, fritgående og mink til beriget bur, fritgående og mink: Ejendommen søgt udvidet til 353,89DE.

Denne ansøgning Beriget Bur, fritgående og mink til skrabehøner i etager og mink: Ejendommen udvides til 382,81DE.

Det ansøgte husdyrhold bliver som følger

Ansøgt Anlæg

1. Konsumæg og Mink

Rediger lokalisering, ressourcer og management

▼ Ejendomme **Opret**

1.1 Konsumæg og Mink

Rediger ejendommens generelle miljøoplysninger

▼ Staldafsnit **Opret**

1.1.1. Fritgående høns

Rediger

Tegn på kort

▼ Produktioner **Opret**

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Fjerkræ	Årshøne, konsumæg, gulvdrift + gødningskumme + udeareal, fritgående	6000	36,14	0	0,00	Rediger

1.1.2. Mink

Rediger

Tegn på kort

▼ Produktioner **Opret**

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Mink	Mink, 1 årstæve, bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 32 cm, halm ad lib.+0,2 kg, ugentlig tømning	1400	46,67	1400	46,67	Rediger

1.1.3. Renovering af skrab til beriget bur

Rediger

Tegn på kort

▼ Produktioner **Opret**

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Fjerkræ	Årshøne, konsumæg, gulvdrift + gødningskumme, skrabe høne	0	0,00	0	0,00	Rediger
Fjerkræ	Årshøne, konsumæg, bure m. bånd, staldgødning	45000	271,08	0	0,00	Rediger
Fjerkræ	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabe høne	0	0,00	27900	168,07	Rediger

1.1.4. ny stald - voliere

Rediger

1.1.4. ny stald - voliere		Rediger	Tegn på kort			
▼ Produktioner		Opret				
Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	
Fjerkræ	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabe høne	0	0,00	27900	168,07	Rediger
▼ Opbevaringslagre		Opret				
1.1.5. Fælles gyllebeholder		Rediger	Tegn på kort			
1.1.6. Nyt gødningshus		Rediger	Tegn på kort			
Total DE Kvæg (Nudrift):	Total DE Kvæg (Ansøgt):	Total DE Fjerkræ og andre dyr (Nudrift):	Total DE Fjerkræ og andre dyr (Ansøgt):	Total DE Svin (Nudrift):	Total DE Svin (Ansøgt):	
0	0	353,89	382,81	0	0	

I dag omfatter produktionen et erhvervsareal på 2.400 + 860 m²+ gødningshus på 700 m² derudover minkhallerne. Der opføres en ny stald til skrabeægproduktion i volieresystem. Stalden opføres i samme dimensioner som den eksisterende. Materialevalg afpasses med eksisterende bygninger så anlæget kommer til at fremstå som en samlet enhed.

Den oprindelige ansøgning:

Total DE Kvæg (Nudrift):	Total DE Kvæg (Ansøgt):	Total DE Fjerkræ og andre dyr (Nudrift):	Total DE Fjerkræ og andre dyr (Ansøgt):	Total DE Svin (Nudrift):	Total DE Svin (Ansøgt):
0	0	162,21	353,89	0	0

Der er ikke kun tale om en udvidelse, men om en opdatering af produktionsapparatet så bedriften fremstår som en moderne, rationer og bæredygtig driftsenhed.

Ikke teknisk resume af de miljømæssige konsekvenser

Besætning:

Opgørelse af husdyrholdets størrelse ifølge nugældende lovgivning:

Der produceres derfor i ansøgt drift æg fra høner i etagesystem. Der er regnet med en dødelighed på 8 %, og en produktionsperiode på 62 uger hvor hønnikerne er indsat ved 17 ugers alderen. Der er en tomgang på 2 uger mellem holdene.

Ammoniak

Reduktionskravet er opfyldt, idet der sker en reduktion af emissionen vha skift til et for miljøet mere fordelagtigt produktionssystem.

Det generelle krav om reduktion i ammoniakemission er overopfyldt.

Andel af gødning der køres direkte ud: 5 % (standard).

Generel Ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt? **Ja**
Eventuel yderligere nødvendig reduktion for at opfylde kravet: **-4683,00** kg N/år.

Vis tiltag benyttet til at reducere ammoniakfordampning

Staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakkrav: **0,00** kg N/år.

Staldsystemer mv. omfattet af det generelle ammoniakkrav, men eksisterende, uændret produktion: **2103,24** kg N/år.

Husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (etableringer, udvidelser, ændringer): **3743,65** kg N/år.

Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning: **100,50** kg N/år.

Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning: **781,44** kg N/år.

Individuel Ammoniakreduktion

Samlede emission fra anlæg: **6728,82** kg N/år.

Meremission fra anlæg: **-192,45** kg N/år.

Den nye staldteknik og ny management bevirker at der er en reduktion af den samlede ammoniakemissionen fra det ansøgte husdyrhold. Dette er opnået ved anvendelse af et staldsystem med hyppig udmugning. Effekten af hyppig udmugning fremkommer ved at lagerandelen foregår i gødningshus hvor der er et minimum af luftskifte. På lager opbevares op til 40 % af den årlige produktion af gødning fra hønsene.

Lugt

Resultat af lugtberegning

Områdede- pe	Beregnings- odel	Ukorriger- et geneafsta- nd (meter)	Korrigeret geneafsta- nd (meter)	Korrigeret geneafsta- nd (meter), nudrift	Vægtet gennemsnits afstand (meter)	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	624,83 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzon- e indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet Bebyggels- e	Ny	470,54 m				Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzon- e indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	Ny	219,20 m	42,36 m	84,50 m	218,76 m	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere

Alle afstands krav til områdetyper er overholdt, der er indsat en gns. hønevægt på 1,75 kg, hvilket er normtallet for vægt af høns i etagesystem.

Nabo typer

Byzone:	Lyhne
Samlet bebyggelse:	Lyhne
Ejendomme:	Nørhedevej 30
Enkelt beboelse:	Nørhedevej 38

Geneafstande til nabo, samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Det skal nævnes at der i perioder er mindre belastning, under tomgang og i forbindelse med at de unge dyr indsættes i de forskellige stalde.

1.2 Oplysninger omkring anlægget og ejendommen

Lokalisering og Landskab

Nørhedevej 32-34 er beliggende i landzone med andre landbrugsejendomme som nabo. Der er landbrugsjord omkring hele ejendommen og der har været hønseri på stedet i mere end 10 år, desuden drives en mindre minkbesætning.

Generelle afstandskrav

Afstande til den nye stald til høns:

Ikke-almene vandforsyningsanlæg (25 m)

Almene vandforsyningsanlæg (50 m)

Vandløb (herunder dræn) og søer (15 m)

Offentlig vej og privat fællesvej (15 m), se situationsplan for placering

Levnedsvirksomhed (25 m)

Beboelse på samme ejendom (15 m)

Naboskel (30 m)

Nabobeboelse (50 m)

Ejendommens egne vandværk, er beliggende ved Nørhedevej 36 (ved mark 5-0), der er ingen indvinding indenfor 50 m.

Landskabelige hensyn

Ejendommen er beliggende ved Nørhede Plantage, der er fredskov. Der er to hede arealer nord for ejendommen, en i en afstand af 400 m og en nord/øst i en afstand af 350 m. Hede areal er over 2 ha, for den nordlige, den anden betydelig mindre. Nord/vest ligger en mindre mose med en sø, afstand under 200 m. Vest for anlæg er også en sø, ved ejendommen Nørhedevej 30. Ingen vandløb eller habitatområder i nærhed.

Fælles for påvirkningen af naturen er, at der sker en reduktion af ammoniakbelastningen via luften ved det ansøgte projekt. Desuden vil fosfor belastningen også blive mindre fordi høner i bure har en bedre foderudnyttelse end skrabehøner, og produktionen i bure giver mulighed for en mere optimal tilpasning af fodringen.

Energi

	Nudrift	Ansøgt
• Årligt elforbrug kwh	125.000	350.000
• Årligt forbrug af olie/gas	10.000	10.000
• Årlig egenproduktion af energi: vindmølle/biogas osv.		
• Stokerfyr		
◦ Korn, kg	2.500	2.500

Vand

	Nudrift	Ansøgt
• Årligt vandforbrug, m ³		
◦ Høns	2.250	5.500
◦ Mink	1.000	1.100
• Årligt forbrug, privat m ³	170	170
• Årligt forbrug vask af stald og maskiner m ³	350	350

Besparende foranstaltninger

Den primære kilde til vandspild er utætte vandnipler. Vandssystemer hos dyrene efterses med jævne mellemrum, så vandspildet minimeres, det er en del af god management.

Vandforbruget til drikkevand til hønsene registreres dagligt.

Der anvendes iblødsætning for vask af æglæggestalden, dette sikrer en hurtigere og mere effektiv vask, hvilket sparer vand. Staldanlæg med etageanlæg og gødningsbånd vaskes ikke konsekvent med vand, men tørrengøres.

Transport

	Nudrift	Ansøgt
Antal transporter årligt		
Levende dyr til ejendommen	3	3
Levende dyr fra ejendommen	0-3	0-3
Døde dyr	26	26
Foder	52	52
Æg afhentning	121	121
Brændstof	12	12
Husdyrgødning		
<i>Dybstrøelse fra 32+34</i>	20	10
<i>Gødning til udbringning</i>	50	80
<i>Opbevaring hos aftager</i>	20	20
<i>Udbringning til mark</i>	100	150
<i>Øvrige</i>	20	20
Samlet antal transporter	427	487

Støjklider

Ventilation er den største kilde til støj, styringen bevirker at der er en optimal drift og dermed så lidt støj som muligt. Aflæsning af foder giver anledning til støj fra transportkøretøj. Det tager ca. en time at læsse et træk af. Der er forskellige maskiner som støjer i maskinhus, de er kun i brug et begrænset tidsrum.

Ejendommens placering gør det svært at forestille sig at der kan forekomme generende støj.

Lysforhold

Der er ingen vinduer i den nye stald. Der er udendørsbelysning.

Staldanlæg med dyr, Nudrift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Antal sti-pladser
Fjerkræ 1.1.1 Fritgående høns	Årshøne, konsumæg, gulvdrift + gødningskumme + udeareal, fritgående	6.000	36,14	6.500
Mink 1.1.2 Mink	Mink, 1 årstæve, bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 32 cm, halm ad. Lib +0,2 kg, ugentlig tømning	1.400	46,67	Rendebredde 36,5 cm
Fjerkræ 1.1.3 Renovering af skrab til beriget bur	Årshøne, konsumæg, bure m. bånd, staldgødning	45.000	271,08	45.400
I alt			353,89	-

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Antal sti-pladser
Mink 1.1.2 Mink	Mink, 1 årstæve, bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 32 cm, halm ad. Lib +0,2 kg, ugentlig tømning	1.400	46,67	Rendebredde 36,5 cm
Fjerkræ 1.1.3 Renovering til etageanlæg skrabeæg	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabehøne	27.900	168,07	27.900
Fjerkræ 1.1.3 Ny Stald Etageanlæg, skrabeæg	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabehøne	27.900	168,07	27.900
I alt			382,81	-

1.5 Beregninger på anlæg

Ammoniak

Generel ammoniakreduktion

Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-4756,83 kgN/år

Individuel ammoniakreduktion

Ammoniaktab i nudrift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	0
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	2103,24
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	3693,31
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	100,50
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	1027,06

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

StaldID	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lagre (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
ST-72747	FjHø04	1224,72	1818,82	-594,10	-48,51%	0,00	0,00	0,00	1818,82
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
ST-72748	Mi03	2310,00	2309,37	0,63	0,03%	0,00	105,63	0,00	2203,74
		2310,00	2309,37	0,63	0,03%	0,00	105,63	0,00	2203,74
ST-72749	FjHø06	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	FjHø02	8470,29	4776,30	3693,99	43,61%	1976,40	-98,82	0,00	2898,72
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
	FjHø08	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		6033,57	4227,84	1805,73	29,93%	1161,46	269,86	-6,68	2803,20
ST-72750	FjHø08	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		6033,57	4227,84	1805,73	29,93%	1161,33	269,88	-6,68	2803,31
Sum	Nudrift	12005,01	8904,49	3100,52		1976,40	6,81	0,00	6921,28
	Ansøgt	14377,14	10765,05	3612,09		2322,79	645,37	-13,36	7810,25

Lugt

Lugtgeneregning

Samlet resultat af lugtberegning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	593,68	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	444,85	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	204,82	42,36	52,95	218,76	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.

1.7 Oplysninger om gødning

Gødningsregnskab (Nudrift)

Produceret husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, kår, geder	DE - svin og andre dyr
Konsumæg og Mink	Svinegylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Konsumæg og Mink	Kvæggylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Konsumæg og Mink	Minkgylle	4924,36	1302,00	0,00	46,67
Konsumæg og Mink	Dybstrøelse	1134,02	322,54	0,00	10,84
Konsumæg og Mink	Fast gødning	28498,47	7629,85	0,00	292,76
Konsumæg og Mink	Ajle	0,00	0,00	0,00	0,00
Konsumæg og Mink	Afsat ved græsning	305,94	108,60	0,00	3,61
Konsumæg og Mink	Fjerkrægylle	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Antal DE
Ingen data				

Afsat husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Konsumæg og Mink	Fast gødning	18957,00	5075,37	0,00	194,75

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	1134,02	322,54	0	10,84
Minkgylle	4924,36	1302,00	0	46,67
Fast gødning	9541,47	2554,48	0	98,01
Afsat ved græsning	305,94	108,60	0	3,61
Total	15905,79	4287,62	0	159,13

Beregning af harmonital

Harmonital: 1,4 DE/ha

Gødningsregnskab (ansøgt)

Produceret husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, kår, geder	DE - svin og andre dyr
Konsumæg og Mink	Svinegylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Konsumæg og Mink	Kvæggylle	0,00	0,00	0,00	0,00
Konsumæg og Mink	Minkgylle	4924,36	1302,00	0,00	46,67
Konsumæg og Mink	Dybstrøelse	8832,05	2196,08	0,00	84,03
Konsumæg og Mink	Fast gødning	26154,40	6576,64	0,00	252,10
Konsumæg og Mink	Ajle	0,00	0,00	0,00	0,00
Konsumæg og Mink	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00
Konsumæg og Mink	Fjerkrægylle	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Antal DE
Ingen data				

Afsat husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Konsumæg og Mink	Dybstrøelse	8832,05	2196,08	0,00	84,03
Konsumæg og Mink	Fast gødning	14472,59	3639,20	0,00	139,50

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Minkgylle	4924,36	1302,00	0	46,67
Fast gødning	11681,81	2937,44	0	112,60
Total	16606,17	4239,44	0	159,27

Beregning af harmonital

Harmonital: 1,4 DE/ha

Udbringningsteknologi

Gylle udlægges med slanger. Fastgødning bredspredes og nedmuldes.

1.9 Opbevaringskapacitet

Total produktion:

Husdyr, stald- & serviceanlæg	Produktion Husdyr 100 århøn: Årshøner		Produktion ton	Opbevaring ton
Konsumæg, skrab Etage m. bånd Fast ge	2,34	60000	1404	
Konsumæg, skrab Etage m. bånd Dybstr	0,46	60000	276	
Mink	0,58 t/dyr	1400	812	
Vaskevand	0,1	60000	60	
Gødningshus, Al gødning (Fjerkrae)	700 m ² * 2,5 m * 0,66 t/m ³			1155
Fortank, vaskevand				60
Gylletank, Mink				1312
Opbevarings kapacitet Fjerkraegodning, Måneder				8,3
Opbevarings kapacitet vaskevand, Måneder				18,9

* Normal 2008/2009 gødning ab lager

Der skal maks opbevares 40% af gødningen på ejendommen:

Med de aktuelt afsatte gødningsmængder er opbevaringskapaciteten som følger:

Husdyr, stald- & serviceanlæg	Produktion Husdyr 100 århøn: Årshøner		Produktion ton	Opbevaring ton
Konsumæg, skrab Etage m. bånd Fast ge	2,34	60000	627,1248265	
Konsumæg, skrab Etage m. bånd Dybstr	0,46	60000	0	
Mink	0,58 t/dyr	1400	812	
Vaskevand	0,1	66000	66	
Gødningshus, Al gødning (Fjerkrae)	700 m ² * 2,5 m * 0,66 t/m ³			1155
Fortank, vaskevand				60
Gylletank, Mink				1312
Opbevarings kapacitet Fjerkraegodning, Måneder				22,1
Opbevarings kapacitet vaskevand, Måneder				18,8

Med 40 % opbevaring af fjerkrægødningen er kapaciteten:

Husdyr, stald- & serviceanlæg	Produktion 100 århøns, ton	Husdyr Årshøner	Produktion	Opbevaring ton
Konsumæg, skrab Etage m. bånd Fas	2,34	60000	561,6	
Konsumæg, skrab Etage m. bånd Dyb	0,46	60000	110,4	
Mink	0,58 t/dyr	1400	812	
Vaskevand	0,1	66000	66	
Gødningshus, AI gødning (Fjerkræ)	700 m ² * 2,5 m * 0,66 t/m ³			1155
Fortank, vaskevand				60
Gylletank, Mink				1312
Opbevarings kapacitet Fjerkrægødning, Måneder				20,6
Opbevarings kapacitet vaskevand, Måneder				18,8

Det nyt gødningshus kan håndtere den producerede mængde gødning, sammen med direkte levering af gødning til eksport.

Gødningen lægges ind i gødningshuset i en stak, i gennemsnit er højden sat til 2,5 m. Det antages at midten af bunken er højere og ved siderne lidt mindre. Gødningstransporten levere gødningen helt i toppen af lageret.

2.0 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi)

Se bilag 4

Bilag 2. Miljøvurdering for tillæg til miljøgodkendelsen

2.1 Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer i det nedenstående miljø- og genepåvirkningen som følge af den ansøgte ændring af husdyrbruget, samt af det samlede husdyrbrug. Nedenstående belyser endvidere om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen, opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

Der gøres hermed opmærksom på, at i de følgende afsnit anvendes forkortelsen "§ 7 i loven", hvilket henviser til § 7 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Da arealerne er uændrede, nitratudvaskningen ikke ændres væsentligt og fosforoverskuddet mindskes foretages der ingen ny vurdering af arealerne.

Ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse omfatter en udvidelse i husdyrbrugets antal af æglæggende høns, samt opførelse af ny stald til æglæggende høns m. tilhørende servicebygning. Produktionen af fritgående høns nedlægges. Der sker ingen ændring på arealerne i forhold til godkendelsen fra 2010.

2.2 Beliggenhed og planmæssige forhold

2.2.1 Generelle afstandskrav

De lovpligtige afstandskrav i §§6 og 8 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

Ringkøbing-Skjern Kommune er ikke i besiddelse af oplysninger, der kan begrunde, at der skal stilles skærpende afstandskrav i forhold til dem, loven foreskriver i § 6 og § 8.

På baggrund af at de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor placeringsmæssigt ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

2.2.2 Beskyttelseslinjer

Den ny stald til høns ligger indenfor skovbyggelinien. Byggeri, der er konkret erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugserhvervet, er ikke omfattet af forbud mod opførelse inden for skov byggelinje. Byggeriet ligger udenfor øvrige beskyttelseslinier.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

2.2.3 Kulturmiljø

Området indeholder iht. Kommuneplan 2009 til 2021 ikke et særligt værdifuldt kulturmiljø.

Nogle af arealerne ligger i et kulturhistorisk område i form af husdyrbrug og dyrkning, husmandssteder. Statshusmandsbrugerne på Tingheden.

Det er vurderet, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil påvirke kulturmiljøet væsentligt.

2.2.4. Placering i landskabet,

Den nye stald til høns kommer til at ligge tæt ved den eksisterende stald. Det vurderes derfor, at den nye stald ikke vil påvirke landskabet væsentligt.

2.3 Indretning og drift

Der er stillet vilkår om, at antallet af dyreenheder som gennemsnit per år maksimalt må være 382,81 DE.

2.3.1 BAT – bedste tilgængelige teknik

Formålet med Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er, at medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Forebyggelse og begrænsning af forurening skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik herunder renere teknologi, dvs., eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer. BAT er at betragte som en generel ikke stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT.

Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor for såvel visse typer af eksisterende stalde samt nybyggeri/gennemgribende renoveringer. Disse grænseværdier tager udgangspunkt i hvad der for branchen anses for økonomisk opnåeligt. Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Ringkøbing-Skjern Kommune har med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier beregnet et BAT emissionsniveau for stald 8 og ny hønsestald på i alt 5535 kg kg NH₃.

Ammoniakemissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 5606 kg NH₃, jf. ansøgningen. Dette er 71 kg N mere end den vejledende emissionsgrænse, men da det er det valgte system, som ligger til grund for emissionsgrænseværdien, vurderes det, at Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår er overholdt.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Ringkøbing-Skjern Kommune har med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier fastlagt et BAT emissionsniveau for på stald 8 og ny hønsestald på i alt 26,1 kg P/DE ab lager. Fosforniveauet ved det ansøgte projekt er 26,1 kg P/DE ab lager, jf. ansøgningen.

Det beregnede emissionsniveau for fosfor jvf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår er således overholdt.

Staldindretning

Se bilag 4

Det vurderes, at staldindretningen som beskrevet i bilag 4 lever op til kommunens krav til BAT.

Management

Se bilag 4

Det vurderes, at management som beskrevet i bilag 4 lever op til kommunens krav til BAT.

Foder

Se bilag 4

Det vurderes, at tiltagene omkring foder som beskrevet i bilag 4 lever op til kommunens krav til BAT.

Forbrug af energi og vand

Det vurderes, at tiltagene omkring energi og vand som beskrevet i bilag 4 lever op til kommunens krav til BAT.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Det vurderes, at tiltagene omkring opbevaring af husdyrgødning som beskrevet i bilag 4 lever op til kommunens krav til BAT.

Alternativer og fravalg BAT

Konkluderende vurdering af BAT

På baggrund af ovenstående redegørelse for BAT inden for management, staldindretning og foder, vurderes det, at den konkrete anvendelse af BAT lever op til det Ringkøbing-Skjern Kommune anser som værende BAT-standard for et husdyrbrug af denne størrelse og dyresammensætning. Samtidig vurderes det, at ansøger har redegjort i tilstrækkelig grad for de alternativer, som har været overvejet i ansøgningen, samt begrundet fravalg af BAT.

2.4 Begrænsning af eventuelle gener for naboer

2.4.1 Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtemissionen fra staldanlæg, hvilke er foretaget efter den nye lugtvejledning. Lugtgeneafstandene (afstande hvor der kan forventes væsentlig lugtgener) er ifølge ansøgningen som følgende:

Byzone:	594 m
Samlet bebyggelse:	445 m
Enkelt bolig:	219 m

Ifølge ansøgningen er de faktuelle afstande minimum 705 m til samlet bebyggelse og 218,76 m til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste byzone (Ølgod) er 7842 m.

Ifølge ansøgningen er genekriterierne for byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig overholdt, idet de ligger længere væk end "1,2 gange geneafstanden" / "korrigerede geneafstand er kortere end "den vægtede gennemsnitsafstand".

Beregningerne af lugtemissionen viser altså, at geneafstandene fra staldanlægget er mindre end de faktuelle afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig (uden landbrugspligt).

Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone-, eller sommerhusområder inden for geneafstanden fra husdyrbruget.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

2.4.3 Lys

Det vurderes, at lys fra den nye stald ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, idet der ikke er vinduer i stalden.

2.4.4 Fluer og skadedyr

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

2.4.5 Støv

Det forventes ikke, at den nye stald til høns vil give anledning til støvgener for de omkringboende.. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

2.4.6 Trafik, til- og frakørsel

Ansøgt projekt vil betyde en forøget transport til og fra husdyrbruget. Der er tale om at især antallet af transportere af æg og husdyrgødning vil stige.

Forøgelsen af transportere er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Der er stillet vilkår om hvilken veje transport af husdyrgødning som udgangspunkt skal foregå af.

Ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsler, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Ved arbejdskørslernes ophør skal det offentlige vejareal, jf. Færdselsloven § 14, rengøres. Det er Politiet, der er myndighed for færdsel på offentligt areal.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, ved overholdelse af de generelle krav mht. til transport fastsat i den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse, at transport af husdyrgødning kan foregå uden væsentlige gener for omgivelserne.

2.4.7 Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkrafter er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra husdyrbruget er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget er velbegrundede.

2.5 Alternative løsninger

2.5.1 Andre muligheder

Alternativ 1

Den eksisterende produktion kunne fortsætte uændret. Dette vil være muligt, men familien har et ønske om at ændre på et produktionssystem som ikke helt fungerer som planlagt.

Kravene til skrabeproduktionen ændre sig, derfor er den økonomiske fremtid for skrabebæg produktion i gulvdrift usikker.

Derfor er dette alternativ valgt fra.

Alternativ 2

Den eksisterende produktion af fritgående høner udvides. Ændringen af fritgående i de eksisterende stalde er ikke mulig, og tilbygning vil ikke give en rationel størrelse. Det kunne være muligt at bygge en ny stald til fritgående høner, det vil være meget arbejdskrævende og kræve store arealer til hønsegård.

Derfor er dette alternativ valgt fra.

De to alternativer er mere miljøbelastende end valget af etagesystem med gødningsbånd.

Det vurderes, at beskrivelserne af fravalg er tilstrækkelige.

2.5.2 0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau) vil være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i virksomheder såsom vognmænd, foderstoffer m.fl.. Det kan som følge af 0-alternativ forventes, at samfundets indkomstdannelse mindskes.

2.7 Natur og vand

2.7.1 International natur – beskrivelse

Idet ammoniakemissionens påvirkning af naturområder ikke ændres væsentligt i tillæg til miljøgodkendelse foretages der ikke en ny vurdering af international natur.

Særskilt vurdering af nitratbeskyttelsen for overfladevand/nærmere konsekvensvurdering

Miljøstyrelsen har udarbejdet et notat (dateret d. 24. juni 2010). Det fremgår af notatet, at udbragt husdyrgødning der bidrager med mindre end 1 % af den samlede kvælstofbelastning fra oplandet til et lukket bassin, ikke vurderes at medføre en væsentlig virkning på Natura 2000-området under forudsætning af, at dyretrykket i oplandet er uændret. Det er også en forudsætning, at der ikke er andre kilder til nitratudvaskningen end husdyrproduktionen, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra oplandet siden 2007.

Nyeste data fra Miljøstyrelsen (dateret d. 3. marts 2011) viser imidlertid, at i hele oplandet til Ringkøbing Fjord og dermed også oplandet til Stadil Fjord er husdyrintensiteten i perioden fra 2007 til 2010 steget. Stigningen er samlet set på 2,52 % fra 233.248 DE i 2007 til 239.135 DE i 2010.

I henhold til Miljøstyrelsen seneste notat *Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk* af 28. februar 2011, så kan kommunen dog som udgangspunkt se bort fra dyretrykstallet, hvis udviklingen er under en 5 pct. stigning sammenlignet med 2007. Dette skyldes, at Miljøstyrelsen vurderer, at usikkerheden i CHR-dataene er på 5 -10 pct. Ydermere vurderer Miljøstyrelsen, at en stigning under 5 pct. i dyretrykket ikke er problematisk i forhold til Habitatdirektivet, da en så lille forøgelse i mængden af dyreenheder og dermed husdyrgødning til markerne ikke vil give en merbelastning i vandområdet på over 1 pct. i den periode, hvor det øgede dyretryk er til stede.

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke fundet andre kilder, som kan bidrage til en stigning i nitratudvaskningen.

- For alle dambrugene i oplandet til Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord gælder, at der ikke er givet tilladelse til merudledning af nitrat siden 90'erne.
- Data fra Naturstyrelsen over spildevandsudledningerne til de to oplande viser, at der siden 2007 er sket et fald på 3,17 tons i udledning af nitrat til Stadil Fjord og 47,99 tons i udledning af nitrat til Ringkøbing Fjord. Hvad angår spildevand fra det åbne land, så er det primært nedsivningstilladelser der gives, og kun i få tilfælde, hvor andet ikke har kunne lade sig gøre, er der givet tilladelse til minirensningsanlæg. Derudover vil kommunen fra og med i år give påbud til ejere med direkte udledning til såbar recipient om, at de inden for en given tidsfrist skal have etableret nedsivningsanlæg. Det er derfor kommunens opfattelse, at udvaskningen af nitrat fra spildevand i det åbne land til de 2 oplande har været faldende inden for den sidste årrække og vil blive ved med at falde de kommende år.

Ansøgeren har i det konkrete projekt valgt at den øgede mængde husdyrgødning eksporteres til Tyskland. Husdyrbrugets kvælstofbidrag til Ringkøbing Fjord vil derfor ikke ændres. Det er derfor ikke relevant at foretage en ny vurdering i forhold til dyretrykket i oplandet til Ringkøbing Fjord.

2.7.9 Ammoniak

Generelt krav om reduktion af ammoniak fra husdyrbrug

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet for æglæggende høns er 15 %.

Sigtet med krav om reduktion af ammoniaktabet fra husdyrbrug er at sikre, at der både generelt og specifikt i forhold til beskyttede naturtyper og internationale forpligtigelser sker

en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen (baggrundsbelastningen) på Danmarks natur.

Husdyrbruget taber ifølge ansøgningen 4756 kg N mindre end det lovpligtige krav foreskriver.

Dvs., at det lovpligtige ammoniakreduktionskrav for husdyrbruget er opfyldt.

Individuelt krav til ammoniakbelastning på ammoniakfølsomme naturområder

§ 7-naturområder

Beskyttelsen af naturområder mod ammoniakdeposition er i husdyrloven rettet mod områder, der er omfattet af lovens § 7, og som betegnes som "særlige naturområder". Derudover har Ringkøbing-Skjern Kommune udpeget nogle naturområder, der også vurderes som særlige ammoniakfølsomme (anden kvælstoffølsom natur) og disse skal beskyttes mod ammoniakdeposition på lige fod med § 7 naturområderne.

Inden for såkaldte "bufferzoner" til disse naturområder må merbelastningen af ammoniak ikke overskride fastlagte beskyttelsesniveauer. Bufferzone I er inden for 0 - 300 m, og bufferzone II er inden for 300 - 1000 m, fra disse naturområder. Husdyrbrugets anlæg ligger uden for bufferzone I. Idet ammoniakemissionens påvirkning af naturområder ikke ændres væsentligt i tillæg til miljøgodkendelse foretages der ikke en ny vurdering af §7-naturområder.

Andre naturområder

Spredt om ejendommen forekommer der arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Den § 3-beskyttede natur er omfattet af et generelt forbud mod tilstandsændringer. Idet ammoniakemissionens påvirkning af naturområder ikke ændres væsentligt i tillæg til miljøgodkendelse foretages der ikke en ny vurdering af §3-naturområder.

Samlet vurdering

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) har rådgivet om det faglige grundlag til fastsættelsen af beskyttelsesniveauet for ammoniak i husdyrlovgivningen. Det er således ifølge Miljøstyrelsen kun helt undtagelsesvist nødvendigt at stille yderligere, skærpede krav i forhold til ammoniak. Miljøministeriet har endvidere oplyst i brev af 6. juli 2009, at for så vidt hvad angår kumulation, er det håndteret, dels ved at grænsen for merbelastning med ammoniak skærpes markant, hvis der er flere husdyrbrug med produktion større end 75 DE i nærheden af det husdyrbrug, der miljøgodkendes, samt dels ved det generelle ammoniakreduktionskrav gældende for alle større husdyrbrug der miljøgodkendes. I miljøgodkendelser der gives til større husdyrbrug stilles der ammoniakrelaterede BAT vilkår (både for den nye del af anlægget samt for den eksisterende del af anlægget). På sigt vil udstedelsen af miljøgodkendelser til landets større husdyrbrug på baggrund af de generelle reduktionskrav og de ammoniakrelaterede vilkår bidrage til at nedbringe ammoniakbelastningen, hvorved baggrundsbelastningen vil falde.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en yderligere/nyere viden end den der ligger til grund for gældende lovgivning, udmeldinger fra Miljøstyrelsen og de stillede vilkår i miljøgodkendelsen.

Kommunen vurderer, at hvis husdyrbruget drives som angivet i ansøgningen, efter gældende lovgivning samt efter miljøgodkendelsens vilkår, vil husdyrbruget ikke medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af beskyttede naturområder, plantearter, eller dyrearter.

Det er dermed Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en yderligere skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrloven. Vurderingen tager udgangspunkt i naturtypernes tålegrænser, merbelastnings og totalbelastnings størrelse, kommunens forpligtigelse til at sikre naturtyper og arter der er beskyttet af Habitatdirektiverne, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus, tilgængelig litteratur om trusler i Natura 2000-områderne, kommunens forpligtigelser til at sikre naturtyper der er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3, kommunens målsætninger og prioriteringer på naturområdet.

2.8 Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

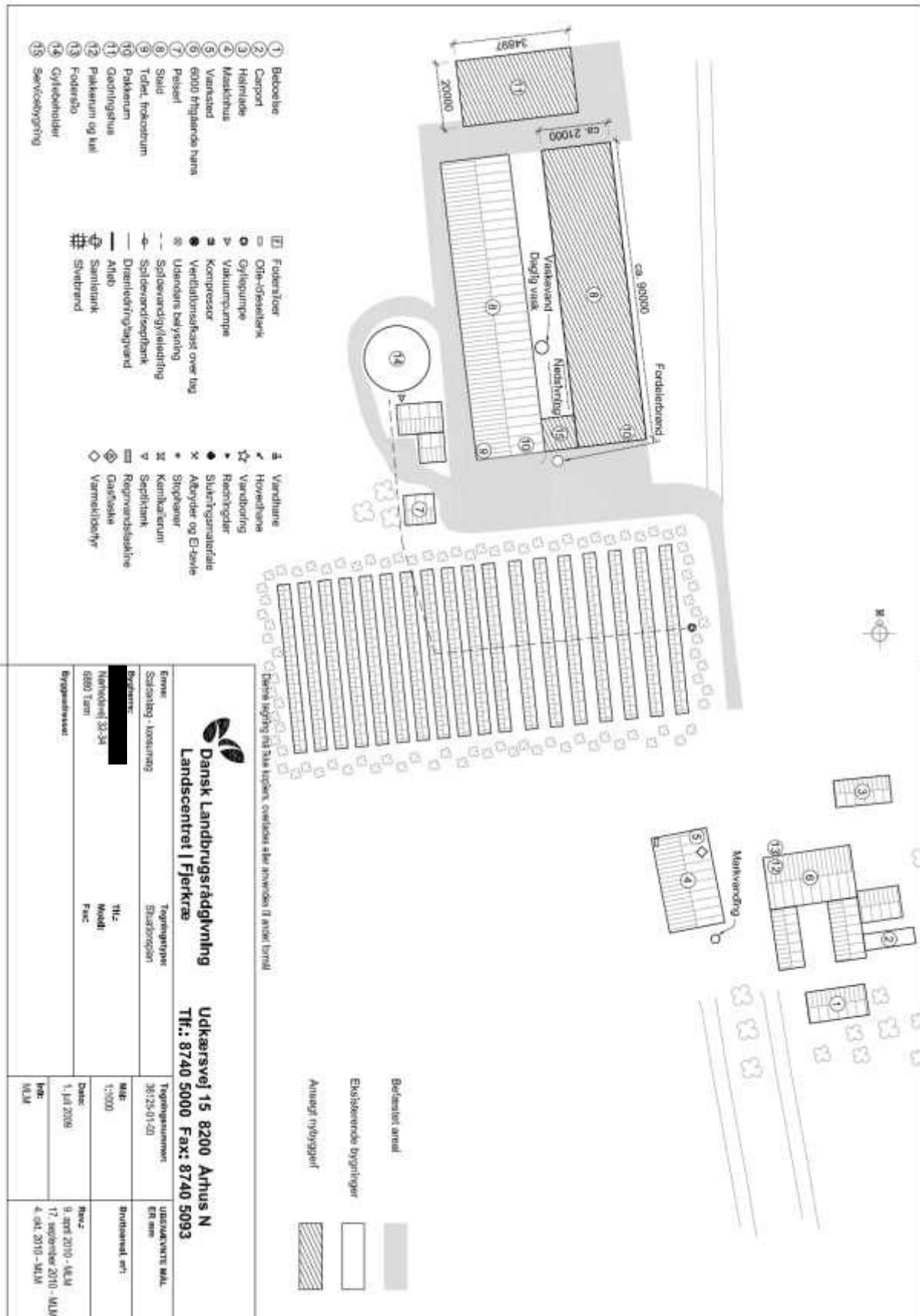
Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet ud fra ovenstående, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af sådant omfang, at driften af husdyrbruget vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt. Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en viden, der kan begrunde at de generelle afstandskrav beskyttelsesniveauer skal skærpes yderligere, idet det og de stillede vilkår vurderes tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod væsentlige virkninger som følge af driften af husdyrbruget.

2.9 Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

- Udvidelse af dyreholdet til 1400 årstæver i mink samt 55.800 årshøner i alt svarende til 382,81 DE, samt opførelse af ny stald til høns på ca 1890 m² med tilhørende servicebygning kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, landskabelige værdier og kulturmiljøer.
- Der anvendes den bedst tilgængelige teknik til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 3. Situationsplan, samlede anlæg

Bilag 4 BAT

BAT	Anbefaling	Uddybning	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"
Fjerkræproduktion -- Voliere, etagesystem med gødningsbånd.				
Godt landmandskab				
	Identificere uddannelsesbehov og gennemføre uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale	Personale bliver oplært i pasning af fjerkræ. Ejer eller uddannet personale vil stå for daglig tilsyn.	X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Føre journal over vand- og energiforbrug	I forbindelse med management bliver der daglig ført kontrol med: foder, vand, dødelighed og ægproduktion.	X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Føre journal over foderforbrug	I forbindelse med management bliver der daglig ført kontrol med: foder, vand, dødelighed og ægproduktion.	X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Føre journal over udsprengning af organisk og uorganisk gødning på markerne		X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Føre journal over afvigelser fra mark- og gødningsplan		X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Udarbejdet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, gylle, brand m.v. er beskrevet	Da der ikke oplagres flydende husdyrgødning og ikke findes flydende gødning i staldene er der ingen risiko for udstrømning	X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	Gødningsbåndene tømmes 3 gange om ugen. Dybstrøelsen fjernes ved holdskifte.

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på Nørhedevej 32, 6880 Tarm
22.09.2011

	Der foretages daglig tilsyn og løbende service og vedligeholdelse på anlæggene efter behov	Anlæg og bygninger vedligeholdes løbende, større eftersyn af anlæg ved skift af hens, hver 60. uge.	☒ Gennemført ☐ Delvis gennemført ☐ Ikke gennemført ☐ Ikke relevant	
BAT	Anbefaling	Uddybning	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"
Management				
	Hypig fjernelse af gødning fra stald-anlæg	I denne produktion fjernes gødningen fra stalden 3 gang om ugen.	☒ Gennemført ☐ Delvis gennemført ☐ Ikke gennemført ☐ Ikke relevant	
	Daglige rutiner	Dyrene tilses dagligt ifølge reglerne i Bekendtgørelse 535 om beskyttelse af æglæggende høner: Foder, vand og klima i stald kontrolleres mindst en gang daglig. Ægindsamling foretages efter endt æglægning så fersk muligt og pakkes for korrekt opbevaring.	☒ Gennemført ☐ Delvis gennemført ☐ Ikke gennemført ☐ Ikke relevant	
	Ugentlige rutiner	Anlæggets drift kontrolleres, der opgøres produktionsdata.	☒ Gennemført ☐ Delvis gennemført ☐ Ikke gennemført ☐ Ikke relevant	
Generel kontrol og gennemgang af driftsinventar	Årlig gennemgang af alle rør og isolering, samt eventuel genisolering af disse, f.eks. erstatning af skumisolering	I forbindelse med holdskifte kontrolleres anlæg og inventar.	☒ Gennemført ☐ Delvis gennemført ☐ Ikke gennemført ☐ Ikke relevant	

		kendtgørelse 539 om beskyttelse af æglæggende haner.	☒	Delvis gennemført ikke gennemført ikke relevant	kunstig belysning i staldene. Derfor er lux styring ikke relevant. Dagslængde og lysintensitet reguleres i forhold til dyrenes alder og udvikling.
	Timerindstilling	Belysningen reguleres i forhold til hønernes adfærd og alders- / udviklingslin. Længden af lysperioden reguleres og følger en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktionslin.	☒	Gennemført Delvis gennemført ikke gennemført ikke relevant	
	Zoneopdeling	I pakkerum og forrum er opsat lys som giver medarbejdere optimale muligheder for at udføre deres arbejde. Lysel over pakkemaskine følger krav i arbejdsmiljø lovgivning. Staldbelysningen er styret separat.	☒	Gennemført Delvis gennemført ikke gennemført ikke relevant	
	Vask af stalde	Der anvendes koldt vand til vask af staldene. Der rengøres ikke konsekvent med vand. Staldanlæg kan tærrengøres med trykluft. Evt. vil gødningsbånd og tværskanal blive vasket med koldt vand og det øvrige inventar tærrengjort. Rengøringen vil blive afsluttet med en desinfektion.	☒	Gennemført Delvis gennemført ikke gennemført ikke relevant	
	Udtørring af stald efter vask	Stald og inventar skal være tørt og opvarmet ved indsætning af nye dyr. Det kan derfor være nødvendigt med varmeindsætning.	☒	Gennemført Delvis gennemført ikke gennemført ikke relevant	Ved opstart af hold i vinterperioden, kan det være nødvendigt med varmeindsætning, før indsættelse af dyr.

	Årlig kontrol af vinduer, døre og andre mulige kuldebroer ud til, samt eventuelt genisolering	I forbindelse med holdskifte kontrolleres bygninger indvendig og udvendig.	☒	Gennemført Delvis gennemført ikke gennemført ikke relevant	
--	---	--	-------------------------------------	---	--

BAT	Anbefaling	Uddybning	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"
Energiforbrug				
Afsætning af varme	Varmegenindvinding - fra gyllekøling - staldvarme Afsætte af varme og/eller elektricitet, der ikke kan bruges i egen afdeling til andre eksterne energiforbrugere.	Der bruges normalt ikke varmeindsætning til æglæggestaldene, udover varme i forbindelse med tomgang. I perioder med stærk frost og i opstarts fase med nye dyr, kan det være nødvendigt med opvarmning.	☒ ☐ ☐ ☒	Der er ikke et varmebehov i produktionen, hvor varmegenindvinding kan afsættes. Alle dyr i stalden vil typisk have samme alder.
Ventilation	Renhold af ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) gennemføres årligt og noteres i log-bog	I forbindelse med holdskifte rengøres og kontrolleres ventilationen indvendig og udvendig.	☒ ☐ ☐ ☐	
	Trinvis regulering af ventilation - Temperaturstyret - CO ₂ -styret - Kurvestyring (indsætningsdato/vægtinterval)	Ventilationen er trinvis styret med følere som registrer temperatur og luftugtighed. Der er samme belægning i stalden i hele produktionsperioden, variationen i ventilationsbehov stammer fra årstidsvariation.	☒ ☐ ☐ ☐	
Belysning	Lavenergilystoftråer	Der vælges belysning som tager hensyn til elforbruget. Lysstoftråer kan endnu ikke lysdæmpes tilstrækkelig til ikke at give forstyrrelser som kan påvirke høneme.	☐ ☒ ☐ ☐	Høns er meget påvirkelige overfor typen og styrken af lyskilden i stalden. Derfor kan lavenergilystoftråer endnu ikke anvendes.
	LUX-styring (dagslysregulering)	Dyrenes behov for lys er fastlagt i Be-	☒	Der er ingen dagslys i staldene. Der er kun

BAT BYGGEBLADE

Der findes til dato to BAT byggeblade der vedrører fjerkræproduktion. Det omhandler systemer til at nedsætte ammoniak fordampningen.

1:Fjerkræ – Æglæggers, skrabeægsstald. Skrabeægsstald med gødningstørring.

2:Fjerkræ – Æglæggers, benget burægsstald. Gødningsbånd og hyppig udmugning.

Luftvaskere.

Der findes BAT blade ang. luftvaskere. Disse er afprøvede og testede i svinestalde.

Der er afprøvet en prototype luftrensere til fjerkræproduktion: http://www.fr.dk/bygningerogmaskiner/informationsserier/info-byggeriogteknik-grabs0065_mhj_pdf_stub.htm

Luftrenseren blev afprøvet i en slagtekillingestald, over en periode på et hold kyllinger (35 dage).

Denne renser er ikke sat i produktion da afprøvningen viste en række problemstillinger der skal løses før den evt. bliver sat i produktion.

I fjerkræproduktion er støvet meget fedtet, dette sætter sig i renseren som derved får reduceret effekten. Den ansøgte produktion har en holdrotationsperiode på 56 uger. Dette gør at driftsstabiliteten ikke kan forventes at være tilfredsstillende.

På den baggrund er luftvaskere fravægt i denne ansøgning. Da det ikke kan anbefales at opsætte en prototype luftvasker, med udokumenteret driftsstabilitet og driftsøkonomi.

Biologisk luftrensning.

Der er ingen BAT blade med biologisk luftrensning. Det er endvidere ikke muligt at benytte biologisk luftrensning i stalde med hold drift, hvor stalden står tom i en længere periode.

BAT og ventilation:

Ved nye stalde er det BAT, at reducere energiforbruget ved at anvende naturlig ventilation, hvor dette er muligt. For mekanisk ventilerede stalde er det BAT, at reducere energiforbruget ved at optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren. Øget modstand i ventilationssystemer undgås ved at holde ventilationssystemet rent.

Der anvendes frekvensstyret ventilation, som hindrer overventilering. Øget modstand i ventilationssystemer undgås gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans ved holdskifte.